

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : **Ing. D. U.**, bývajúci v B., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. I. P., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v B., proti žalovanej : **Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, Bratislava, Župné námestie 13, **o splnenie povinnosti zaplatiť 30 000 000,-- Sk**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 7 C 104/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. marca 2007 sp.zn. 9 Co 472/05, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I (súd prvého stupňa) rozsudkom z 10. októbra 2005 č.k. 7 C 104/2003-38 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal splnenia povinnosti žalovanou zaplatiť mu 30 000 000,-- Sk spolu s náhradou trov konania 776 462,-- Sk. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodol tak majúc za to, že neboli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorá podľa tvrdenia žalobcu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom súdov v jeho právnych veciach.

Krajský súd v Bratislave, konajúci o odvolaní žalobcu (odvolací súd), rozsudkom z 15. marca 2007 sp.zn. 9 Co 472/05 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu nižšieho stupňa o veci samej aj o trovách konania je správne. V odôvodnení svojho

rozhodnutia uviedol, že z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu bol splnený iba predpoklad nesprávneho úradného postupu súdov spočívajúci v zbytočných priet'ahoch v konaní Okresného súdu Bratislava I vedenom pod sp.zn. 9 C 24/2000, nie však aj predpoklad vzniku škody a existencie príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom súdu.

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie. Odôvodnil ho tým, že napadnuté rozhodnutie vo veci samej je v rozpore so zásadou objektívnej zodpovednosti štátu, ktorej sa štát nemôže zbaviť, a v časti o trovách konania je v rozpore s ustanovením „§ 137 O.s.p.“ Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku žalobca vyvodzuje z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa žalobcu vada konania podľa uvedeného ustanovenia spočíva v tom, že odvolací súd, pokiaľ ide o jeho námietky porušenia jeho základných ľudských práv, „konanie v tejto veci neprerušil podľa čl. 144 ods. 2 Ústavy SR (a to ani z dôvodov ust. § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) a podľa čl. 130 ods. 1 písm. d/ Ústavy SR nepredložil túto vec Ústavnému súdu SR na začatie konania o súlade právneho poriadku SR s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, ako bol povinný, ale vo veci dňa 15. marca 2007 konal sám, čím mi odňal možnosť, aby o porušení (či neporušení) mojich základných ľudských práv rozhodol ako zákonný sudca, sudca z Ústavného súdu SR.“

Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním, keďže podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, pripúšťa ustanovenie § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných, v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad

odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Na tieto vady konania odvolacieho súdu prihliada dovolací súd vždy, t.j. aj vtedy, ak to účastník v dovolaní výslovne nenamieta (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.). Ustanovenie § 237 O.s.p. pritom nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné.

Odňatím možnosti konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci, postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom - § 41 O.s.p., nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy - § 44 O.s.p., vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali - § 123 O.s.p., byť predvolaní na súdne pojednávanie - § 115 O.s.p., na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk - § 158 ods. 2 O.s.p. atď.).

Podľa žalobcu spočíva vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. v tom, že odvolací súd „konanie v tejto veci neprerušil podľa čl. 144 ods. 2 Ústavy SR (a to ani z dôvodov ust. § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) a podľa čl. 130 ods. 1 písm. d/ Ústavy SR nepredložil túto vec Ústavnému súdu SR na začatie konania o súlade právneho poriadku SR s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak ako bol povinný, ale vo veci dňa 15. marca 2007 konal sám, čím mi odňal možnosť, aby o porušení (či neporušení) mojich základných ľudských práv rozhodol ako zákonný sudca, sudca z Ústavného súdu SR.“

Žalobcom tvrdené porušenie ústavnej povinnosti prerušiť konanie podľa čl. 144 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky za účelom začatia konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky „o súlade právneho poriadku SR s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ nijak nenapĺňa znaky vady konania v zmysle vyššie uvedeného. K tejto dovolacej námietke dovolací súd iba poznamenáva, že Ústava Slovenskej republiky v predmetnom čl. 144 ods. 2, na ktorý nadväzuje § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p., súdu ukladá

povinnosť prerušiť konanie len v prípade, že sa domnieva, že iný právny predpis odporuje zákonu. Je preto nepochybné, že spomenutý postup súdu je viazaný na výsledok procesu tvorenia jeho názoru na prejednávajúcu vec i právnu úpravu, ktorej aplikácia prichádza do úvahy. Súd takto potom postupuje len vtedy, ak dospeje k názoru svedčiacemu o existencii naznačeného rozporu. Potreba tohto postupu preto nie je daná v prípade, že o ústavnosti zákona (nie právneho poriadku) má pochybnosti účastník, nie však prejednávajúci súd. Pokiaľ preto súd rozpor zákona (nie celého právneho poriadku) s Ústavou alebo iným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, nezistí (či už preto, že tento rozpor neexistuje alebo preto, že si to neuvedomí) a konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nepreruší, nejde o vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (porovnaj R 53/1999). V preskúmvanej veci nejde o žiadny rozpor ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, podľa ktorých súdy predmetné veci posudzovali, s Ústavou alebo iným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Z námietky žalobcu vyplýva, že nerobí žiadny rozdiel medzi konaním o žalobe (návrhu na začatie konania) podľa Občianskeho súdneho poriadku a konaním o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili ich základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd podľa § 49 a nasl. zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie sú postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a nezistil ani to, že by odvolací súd zaťažil svoje konanie vadami podľa § 237 písm. a/-e/ a g/ O.s.p. Dovolanie žalobcu tak nie je možné vyvodiť z ustanovení § 237 O.s.p., ako to neopodstatnene robí žalobca v dovolaní.

Dovolanie žalobcu by nebolo prípustné ani vtedy, ak by konanie súdov bolo prípadne postihnuté inou (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedenou) vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na ktorú vadu je dovolací súd inak povinný prihliadnuť aj vtedy, ak nie je uplatnená v dovolaní (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.). Pre iné než v ustanovení § 237 O.s.p. uvedené vady rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania, dovolanie totiž nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len pri inak prípustnom dovolaní.

Nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda rozhodnutia nižších súdov spočívali na nesprávnom právnom posúdení veci, mala by táto vada za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné.

Po zistení, že v prejednávanej veci nie je daný dôvod zakladajúci v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, skúmal dovolací súd, či sú splnené zákonné podmienky stanovené Občianskym súdnym poriadkom osobitne pre prípad, že dovolanie smeruje proti rozsudku (v danej veci odvolací súd rozhodol v tejto procesnej forme).

V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Napokon, dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné ani podľa ustanovení § 238 ods. 1 - 3 O.s.p. Ním napadnutý rozsudok vo veci samej nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 - 3 O.s.p., pretože ním bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd v ňom nevyslovil prípustnosť dovolania a nepredchádza mu ani rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bol odvolací súd viazaný.

Pokiaľ rozsudok odvolacieho súdu obsahuje aj časť, ktorou sa rozhodlo o trovách konania (ktorú časť výroku rozsudku odvolacieho súdu žalobca výslovne napáda), prípustnosť dovolania proti tejto časti rozsudku treba posudzovať podľa § 239 O.s.p. a nie podľa § 238 O.s.p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 O.s.p., a to aj

v prípade, že je pojaté do rozsudku o veci samej. Ani v takom prípade totiž nezmení rozhodnutie o trovách konania svoju procesnú povahu, a preto z hľadiska prípustnosti dovolania treba na neho hľadiť ako na uznesenie. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ale výslovne ustanovuje, že predchádzajúce odseky 1 a 2 (prípúšťajúce dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu) neplatia, ak ide o uznesenie o trovách konania.

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 – 3, § 239 ods. 3 O.s.p. dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. marca 2007 sp.zn. 9 Co 472/05 nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z.

Vzhľadom na uvedené, dovolacie konanie sa obmedzilo iba na fázu zisťovania podmienok prípustnosti dovolania a nemohlo pokročiť do ďalšej fázy, t.j. preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej ale napriek tomu náhradu trov konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. mája 2009

JUDr. Ladislav Górasz, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková